

Rätt man på rätt plats

ORDLISTA

Kapitel 1 – En morgon för minnen

fordonsprogrammet (sidan 3, rad 1) en utbildning på gymnasiet där jag får lära mig om bilar
praktik (sidan 3, rad 4) På en praktik övar man sig i att vara ute på en arbetsplats. När man praktiserar tränar man sig på att göra olika saker som hör till ett visst yrke. Praktiserar jag på en bilverkstad får jag kanske byta däck och bromsar.
nervös (sidan 3, rad 6) rädd, orolig
längtat (sidan 3, rad 9) drömt om, sett fram emot
matlåda (sidan 4, rad 2) en låda där man har sin mat, ofta lunch
keps (sidan 4, rad 11) en slags mössa med skärm
bilverkstad (sidan 5, rad 10) en plats där man lagar och servar bilar
vithårig (sidan 5, rad 13) här: en man med vitt hår

Kapitel 2 – Kents bilverkstad

verkstadshall (sidan 7, rad 2) platsen där man lagar och servar bilarna
mekaniker (sidan 8, rad 12) så kallas en person som arbetar med att laga bilar
byggnad (sidan 9, rad 1) hus
teater (sidan 9, rad 9) här: spela pjäser, vara en skådespelare
vackraste (sidan 9, rad 13) finaste, skönaste
sorgligaste (sidan 9, rad 14) här: ledsam, med olyckligt slut
kärlekshistorien (sidan 9, rad 1) en berättelse om kärlek
arbetskläder (sidan 10, rad 3) Särskilda kläder som man har när man jobbar. Man har arbetskläder för att skydda sig mot exempelvis smuts, fett och olja.
ytterdörren (sidan 10, rad 6) dörren som leder ut från ett hus
avbruten (sidan 10, rad 9) här: vill inte att någon kommer och stör
Amazon (sidan 11, rad 6) ett gammalt bilmärke
minnen (sidan 11, rad 7) saker man kommer ihåg
balanserar (sidan 11, rad 9) gör så att det är jämvikt (väger lika mycket på båda sidor)
munlar (sidan 11, rad 12) säger något otydligt, som nästan inte hörs

tvätthallen (sidan 12, rad 4) där man tvättar och gör rent bilarna

lyftarna (sidan 12, rad 5) Ställningar som man använder för att hissa upp bilar. man gör så för att kunna arbeta i rätt höjd och komma åt under bilarna.

fika (sidan 12, rad 6) en kort paus när man dricker kaffe

Kapitel 3 – Första dagen

vinterdäck (sidan 13, rad 5) däck som man kör med på vintern när det är is och snö

känns inte rättvist (sidan 14, rad 7) här: Det känns inte bra, det känns inte som att Kent är likadan mot Alem och Robin.

efterspänna (sidan 14, rad 13) kontrollerar att man dragit åt tillräckligt

har ingen aning (sidan 15, rad 5) här: vet inte

momentnyckel (sidan 15, rad 8) Ett verktyg som man använder för att efterspanna. Den känner av så att man har dragit åt tillräckligt hårt.

säkra bultarna (sidan 15, rad 9) dra åt bultarna så de inte lossnar

konstigt (sidan 16, rad 1) märkligt, underligt

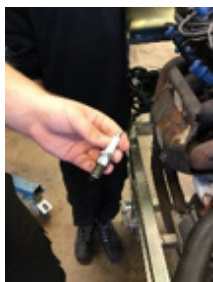
skiftnyckel (sidan 16, rad 16) ett verktyg som används för att dra åt eller lossa muttrar och skruvar

grabbar (sidan 17, rad 8) pojkar, killar

bråttom (sidan 18, rad 3) här: vill snabbt därifrån

Kapitel 4 – På morgonen

tändstift (sidan 19, rad 5) Används i bilens motor för att det ska tändas en gnista. Gnistan tillsammans med bensinen gör så att motorn startar.

Tändstift

funderar (sidan 20, rad 10) tänker

orättvist (sidan 21, rad 3) här: känns inte bra, känns som att kent inte ser att alem kan många saker

belöning (sidan 21, rad 13) pris, gåva. här: få uppmuntran, blir erkänd som en person som kan något

Kapitel 5 – Doktor för bilarna

dyker inte upp alls (sidan 22, rad 5) här: kommer inte till praktiken

hålla tiderna (sidan 22, rad 8) komma i tid

luftfilter (sidan 23, rad 2) Ett filter som tar bort damm och annan smuts som finns i luften. Filtret skyddar motorn så inte smutsen kommer in där.

stolt (sidan 23, rad 6) här: tycka att man själv gjort något bra

ljuden och dofterna (sidan 25, rad 8) det som hörs och det som luktar

vi hittar problemen och löser dem (sidan 25, rad 13) här: Hittar det som är fel på bilen och lagar detta.

Kapitel 6 – På väg hem

få syn på (sidan 26, rad 1) ser

affisch (sidan 26, rad 4) stort papper, plansch

trivs (sidan 27, rad 8) känner sig trygg, tycker om att vara där

ditt andra hem (sidan 28, rad 1) här: en plats där man trivs väldigt bra

trygg (sidan 29, rad 8) säker

Kapitel 7 – En misskött bil

motorstopp (sidan 30, rad 7) motorn har gått sönder så att bilen inte kan starta

bärga (sidan 31, rad 5) här: ta bilen till en verkstad

kamremmen (sidan 31, rad 9) en slags rem som sitter i motorn och gör så att motorn fungerar

slarvat (sidan 31, rad 12) inte varit tillräckligt noggrann

service/serva bilen (sidan 31 och 31, rad 13 och 2) Sköta om bilen. När man servar en bil byter man bland annat olja, kollar så att säkerhetsbältena är hela, smörjer gångjärn på dörrarna osv.

oljafilter (sidan 32, rad 5) ett filter som tar bort smutsen som samlats i oljan

bekymrad (sidan 33, rad 8) orolig

Kapitel 8 – Leta efter fel

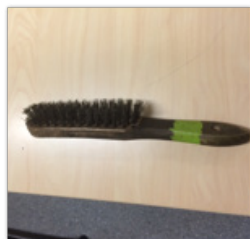
bromsklossar (sidan 34, rad 2) Ett par plattor som klämmer åt en skiva inne i hjulet. När plattorna klämmer åt skivan så stannar hjulet.

skrapa rosten (sidan 34, rad 3) Ta bort rosten. När järn har rostat (blivit rödbrunt på ytan) har det kommit i kontakt med vatten och syre.

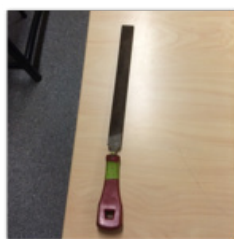

stålborste och fil (sidan 34, rad 4) Verktyg som används för att ta bort rost. På stålborsten sitter det hårda borst, eller piggar, av stål. En fil är ett långt och smalt verktyg som man drar mot det rostiga. Då försvinner rosten.

Stålborste

Fil

underredet (sidan 34, rad 10) undersidan av bilen

batteriet (sidan 35, rad 4) Ett batteri i en bil hjälper motorn att starta. Batteriet ger ström (kraft).

vätskor (sidan 35, rad 5) Här kollar Alem alla vätskor. Det betyder att han kollar oljan, kylvätskan och bromsvätskan.

paus (sidan 35, rad 9) kort rast

smörjer (sidan 36, rad 1) gnider in med olja eller fett

monterar (sidan 36, rad 3) sätter ihop

kompresionsmätare (sidan 36, rad 13) ett verktyg som man använder för att kolla trycket (kompressionen) i cylindrarna.

Kompresionsmätare

Kompresionsprov

bekant (sidan 37, rad 3) här: har hört ljudet förut

smörjgropen (sidan 37, rad 8) Ett hål i golvet. Man ställer bilen ovanför och går ner i hålet. Då kan man titta under bilen.

ficklampa (sidan 37, rad 10) en liten lampa

ljuddämparen (sidan 37, rad 11) ett rör under bilen som gör att ljudet blir tystare

avgasröret (sidan 37, rad 12) ett rör som leder ut avgaserna

klämmorna (sidan 37, rad 13) Ett avgasrör består av flera olika rör. Rören sitter ihop med hjälp av klämmor. En klämma är ett litet band (ring) av stål som sitter runt om röret.

Kapitel 9 – Ett avslöjande

kartong (sidan 39, rad 6) en låda av papper

missade (sidan 39, rad 11) här: inte såg, inte hittade

lyckliga (sidan 40, rad 8) väldigt glada

scenen (sidan 40, rad 10) Platsen där skådespelaren står när de spelar sin pjäs. Ofta är scenen upphöjd (en bit ovanför golvet) så att publiken kan se.

Kapitel 10 – Applåder

kostym (sidan 42, rad 3) fina byxor och en fin kavaj i samma färg

publiken (sidan 42, rad 5) de som kommit för att titta på pjäsen

skådespelarna (sidan 42, rad 6-7) de som spelar i pjäsen

applåderna (sidan 43, rad 2) när man applåderar så klappar man i händerna

INNAN DU BÖRJAR LÄSA

Fundera över omslaget och bokens titel. Vad får du för tankar? Vad tror du boken kommer handla om?

Under tiden du läser

Frågor efter kapitel 1 – En morgon för minnen

1. Vilka känslor har Alem inför sin nya praktik?
2. Varför har han inte kunnat sova, tror du?
3. Vad har du själv för erfarenhet av att arbeta med bilar?
4. Har du själv praktiserat någon gång?
5. Varför tror du mamman ger Alem kepsen?

Frågor efter kapitel 2 – Kents bilverkstad

1. Varför får Robin och Alem en nyckel?
2. Varför ska de använda skor med stålhätta?
3. Vad tror du att Kent menar när han säger "Det var tider det"?

Frågor efter kapitel 3 – Första dagen

1. Vad betyder efterspänna?
2. Varför är det viktigt att man efterspänner bultarna när man bytt däck?

Frågor efter kapitel 4 – På kvällen

1. Vem tänker Alem på när han tittar på stjärnorna?
2. "Det är bara att jobba vidare", brukade Alems pappa säga. Vad menade han med det?
3. Har pappan rätt, tycker du? Är det bara att "jobba vidare" när något är svårt eller känns jobbigt?

Frågor efter kapitel 5 – Doktor för bilarna

1. Vad används ett luftfilter till?
2. Vad menar Kent när han säger att han och Alem är som "doktorer för bilarna"?

Frågor efter kapitel 6 – På väg hem

1. Varför vill inte Robin praktisera hos Kent?
2. Vad betyder det att vara "uppväxt i en bilverkstad"?
3. Vad betyder det när någon säger att det känns som "ett andra hem"?
4. Vad betyder teatern för Robin?

Frågor efter kapitel 7 – En misskött bil

1. Varför ringer kvinnan till verkstaden?
2. Vad innebär det att serva bilen?
3. Varför är det viktigt att serva bilen?
4. Hur vet jag när jag ska serva min bil?

Frågor efter kapitel 8 – Leta efter fel

1. Vad är det för fel på kvinnans bil?
2. Hur upptäcker Alem det?
3. Ta reda på vad en smörjgrop är. Vad är skillnaden mellan smörjgrop och lyftar?

Frågor efter kapitel 9 och 10 – Ett avslöjande och Applåder

1. Varför är Kent så fint klädd?
2. Boken heter *Rätt man på rätt plats*. Varför heter den så, tror du?

EFTER ATT DU LÄST KLART

Diskussionsuppgift

”Man måste tycka om det man gör”, säger Kent. Håller du med? Vad är viktigast med ett jobb? Försök rangordna. Motivera ditt svar.

- A) Att tjäna mycket pengar
- B) Att jobbet är roligt och intressant
- C) Att man får göra många olika saker på jobbet (variation)
- D) Att man själv får bestämma sina tider
- E) Att man har bra kollegor
- F) Att man har mycket makt

Skrivuppgift

Skriv en recension av boken. I din recension ska du mycket kort skriva om vad boken handlar om, vem den är skriven av och var den utspelar sig. Men det viktigaste av allt är att du berättar vad du tyckte om boken. Vad var bra? Vad var mindre bra? Var det något du inte förstod? Vem kan ha glädje av boken? Det är viktigt att du förklarar varför du tycker som du gör.
Rubrik: Rätt man på rätt plats – recension

ORD OCH GRAMMATIK

Verb

Ta reda på vad följande ord (verb) betyder. Översätt till ditt modersmål. Bilda sedan meningar till vart och ett av dem. Ex:

Rengöra = att man tar bort smuts så att det blir rent
Jag rengör sätena i bilen =

rengöra
täta
smörja
vrída
torka
fylla
tömma
montera
demontera
lossa
byta
spänna
efterspänna
skruva
trycka
pressa

Välj ut fem av verben och skriv dem i olika former:

Presens (nutid – idag/just nu), **preteritum** (dåtid – igår) och **futurum** (framtid)
Skriv både på ditt modersmål och på svenska.

Jag rengör sätena i bilen (just nu) =
Min mamma rengjorde sätena igår (dåtid) =
Jag ska rengöra sätena så fort jag ätit (framtid)=

Några av verben är varandras motsatser. Ex tömma – fylla. Kan du hitta fler?

